

Uddannelsesprogram for introduktionsstilling i samfundsmedicin

Videreuddannelsesregion Øst

Socialmedicinsk Center, Region Hovedstaden

Revideret juli 2022 af UKUL Lise Vestergaard Jespersen og UAO Mette Nolde Malling

Indhold

Indledning.....	4
Uddannelsens opbygning.....	4
Lærings- og kompetencevurderingsmetoder.....	4
Arbejde med relevante opgaver.....	5
Logbog.....	5
Portefølje	5
Struktureret vejledersamtale vha. kompetencekort.....	6
Uddannelsesvejledning	6
Hovedvejleder.....	7
Uddannelsesansvarlige overlæge (UAO)	7
Godkendelse af kompetencer.....	7
Karrierevejledning.....	7
Obligatoriske kurser og forskningstræning.....	8
Specialespecifikke kurser	8
Generelle kurser.....	8
Uddannelsesplan.....	8
Kvalitetsudvikling af speciallægeuddannelsen	8
Evaluer.dk.....	8
Inspektorordningen.....	9
Postgraduat Klinisk Lektor (PKL).....	9
Uddannelsesrådet for samfundsmedicin.....	9
Links.....	10
Bilag 1: Beskrivelse af uddannelsesvejledningen på ansættelsesstedet	11
Den uddannelsesansvarlige overlæges funktioner.....	11
Rammer for tildeling af vejleder	11
Hovedvejlederens funktioner og rammer for uddannelsesvejledning	11
Bilag 2: Beskrivelse af uddannelsesstedet	13
Beskrivelse af afdelingen	13
Uddannelsesstedets funktion og opgaver	13
Uddannelseslægens funktion og opgaver	14
Undervisning i afdelingen	14
Den uddannelsessøgende samarbejdspartnere	14
Afdelingens kernepensum	14
Sygdomsspecifikke oplysninger og vejledninger	15

Afdelingens forskningsopgaver og uddannelseslægenes mulighed for at deltage	15
Bilag 3: Individuel uddannelsesplan	16

Indledning

En introduktionsstilling (I-stilling) er det første år af speciallægeuddannelsen i samfundsmedicin. Introduktionsstillingen kan påbegyndes efter afsluttet Klinisk Basisuddannelse (KBU). Modsat hoveduddannelsesforløbet (H-forløb) er det de enkelte afdelinger, der opslår I-stillinger.

Formålet med introduktionsuddannelsen er at give den uddannelsessøgende et grundlæggende kendskab til specialet og opnå basale kompetencer samt mulighed for at finde ud af, om vedkommende ønsker en hoveduddannelse i samfundsmedicin. Introduktionsuddannelsen giver også ansættelsesstedet mulighed for at vurdere, om vedkommende generelt har evner i specialet. Gennemført I-stilling er nødvendig for at påbegynde H-forløb. Alle uddannelsessteder, der er godkendt til I-stilling, skal kunne tilbyde opnåelse af alle fire I-kompetencer.

Samfundsmedicin består af både administrativ medicin og socialmedicin. I-stillinger i begge typer uddannelsessteder giver adgang til at søge H-forløb i samfundsmedicin. Oversigt over samfundsmedicinske uddannelsessteder kan ses på Dansk Samfundsmedicinsk Selskabs (DASAMS) hjemmeside (se oversigt over links sidst i dokumentet).

Målbeskrivelsen (se 'Links') beskriver de kompetencer den uddannelsessøgende skal opnå i løbet af hhv. I- og H-forløb.

Uddannelsesprogrammet er en beskrivelse af det forløb, der er sammensat for at sikre opnåelse af de samfundsmedicinske kompetencer i I-stillingen inkl. lærings- og kompetencevurderingsmetoder, vejledning, kurser og forskningstræning.

Som bilag til uddannelsesprogrammet skal hvert uddannelsessted udarbejde beskrivelser af uddannelsesstedet og uddannelsesvejledningen, og der skal udarbejdes en individuel uddannelsesplan for hver uddannelsessøgende.

Uddannelsens opbygning

Ud over en etårig ansættelse i I-stilling består den samfundsmedicinske speciallægeuddannelse (jf. målbeskrivelsen) af H-forløbet, der er en kombination af samfundsmedicinske og kliniske ansættelser samt teoretiske og færdighedstrænende kurser (generelle kurser, forskningstræning, specialespecifikke kurser). Der findes et særskilt uddannelsesprogram for H-forløbet i samfundsmedicin.

Det samlede uddannelsesforløb tilstræbes sammensat, således at den uddannelsessøgende får et så bredt kendskab til de samfundsmedicinske opgaver som muligt, herunder som minimum både socialmedicinske og administrative opgaver.

Lærings- og kompetencevurderingsmetoder

Den uddannelsessøgendes samfundsmedicinske kompetencer, der skal vurderes og godkendes, er anført i målbeskrivelsen. Der er tale om minimumskompetencer, hvilket betyder, at lægen skal have opnået samtlige kompetencer ved afslutningen af uddannelsen. Det forventes således, at uddannelseslægen udvikler kompetencer, der ligger ud over minimumskompetencerne.

For hver enkelt kompetence er der angivet anbefalede lærings- samt kompetencevurderingsmetoder. Ved vurdering af den uddannelsessøgendes læges kompetencer, skal den anvendte metode til kompetencevurdering kunne afgøre, om den uddannelsessøgende læge har eller ikke har erhvervet den pågældende kompetence. Kompetencevurdering foretages løbende i uddannelsesforløbet med henblik på dokumentation, evaluering og eventuel justering af uddannelsen undervejs (se henvisning til

Sundhedsstyrelsens anbefalinger under 'Referencer'). DASAMS har udarbejdet kompetencekort, der er konkretiseringer af de enkelte kompetencer. Disse er tilgængelige på DASAMS' hjemmeside.

I den samfundsmedicinske introduktionsuddannelse anvendes kun to læringsstrategier:

- Arbejde med relevante opgaver
- Udarbejde portefølje inkl. uddannelsesplan og læringsdagbog

Den obligatoriske kompetencevurderingsmetode:

- Struktureret vejledersamtale vha. kompetencekort mhp. endelig godkendelse på logbog.net af hver af de fire kompetencer i introduktionsuddannelsen

Nærmere beskrivelse af læringsmetoder og vejledning til opbygning af portefølje samt kompetencekort mm. findes på DASAMS' hjemmeside.

Det er karakteristisk for de lægelige opgaver i samfundsmedicin, at læring ikke altid er en lineær læringsproces, hvor det ene "håndgreb" er en forudsætning for, at det næste "håndgreb" kan læres. På den måde kan man beskrive læringen som cirkulær, hvor uddannelseslægen springer på et sted i cirklen, og efterhånden får en forståelse af de mange elementer cirklen er bygget op af. Dette forhold betyder, at det ikke giver mening detaljeret at angive i hvilken rækkefølge kompetencerne erhverves. Derimod kan der i den uddannelsessøgendes uddannelsesplan angives, hvornår kompetencerne forventes at være opnået.

Arbejde med relevante opgaver

Under såvel introduktions- som foregår erhvervelse af de enkelte kompetencer ved at arbejde med relevante opgaver under vejledning. I starten af en ansættelse følges den uddannelsessøgende tæt, men i løbet af ansættelsesperioden foregår arbejdet mere og mere selvstændigt i takt med det stigende kompetenceniveau. De opgaver, som l-lægen arbejder med stiger i sværhedsgrad fra ukomplicerede og typiske for den pågældende afdeling til mere komplicerede og atypiske. Dette sker dog altid på baggrund af vejledning og en individuel afvejning.

Logbog

En forudsætning for at opnå tilladelse til at betegne sig som speciallæge i samfundsmedicin ved afsluttet hoveduddannelse er indsendelse af udfyldt elektronisk logbog (logbog.net). Alle uddannelsessøgende i introduktionsuddannelse skal oprettes ved, at den uddannelsesansvarlige overlæge beder Videreuddannelsessekretariatet om at oprette lægen i logbog.net.

Logbogens kompetencer underskrives af vejlederen (evt. den uddannelsesansvarlige overlæge) i den afdeling, hvor den pågældende kompetence er opnået hhv. af kursusleder, for så vidt det drejer sig om kompetencer opnået ved kursus. Attestation for at det enkelte uddannelseselement er tidsmæssigt gennemført gives af den uddannelsesansvarlige overlæge.

På logbog.net kan den uddannelsessøgende finde en oversigt over eget forløb, sende kompetencer til godkendelse, skrive notater, se en oversigt over kurserne i uddannelsesforløbet, uploade egne filer (fx kursusbeviser og uddannelsesplan og endelig indsende ansøgning om speciallægeanerkendelse til Sundhedsstyrelsen. Tilsvarende kan den uddannelsesansvarlige overlæge (UAO) på logbog.net godkende kompetencer og se de uddannelsessøgendes forløb m.m.

Portefølje

Formålet med udarbejdelse af en portefølje er, at den uddannelsessøgende til stadighed forholder sig reflektivt til sin egen uddannelse og samtidig løbende dokumenterer denne.

Derudover er den et hjælperedskab, der gør det muligt for den uddannelsessøgende undervejs i sit uddannelsesforløb at få arkiveret alle de dokumenter, der skal bruges til den afsluttende ansøgning om speciallægeanerkendelse.

Porteføljen for den samfundsmedicinske speciallægeuddannelses anbefales at bestå af følgende elementer:

- Karriereplan (udbygges fortløbende gennem hele speciallægeuddannelsen)
- Uddannelsesplan (en ny uddannelsesplan for hver ansættelse) NB! Denne del af porteføljen er obligatorisk
- Kopi af udfyldte samtalskemaer (introduktionssamtale, justeringssamtaler og slutevalueringssamtale)
- Læringsdagbog
- CV

Dokumenter fra porteføljen kan uploades til den elektroniske logbog www.logbog.net.

Dokumenter, der uploades på logbog.net må ikke indeholde personhenførbare oplysninger fraset oplysninger vedr. uddannelseslægen selv.

Dokumenter, der uploades andre steder end i den private mappe, kan ses af alle dem, der er tildelt adgang til logbogen (UAO og vejledere) på alle de afdelinger, som lægen er, har været eller vides at skulle ansættes på.

Nærmere beskrivelse af opbygning af portefølje mm. findes på DASAMS' hjemmeside (se Links).

Struktureret vejledersamtale vha. kompetencekort

Dette er en aftalt vejledersamtale, hvor der med udgangspunkt i de af DASAMS udarbejdede kompetencekort (se links) gives feedback på de delkompetencer, der er erhvervet siden sidste samtale. Ved hjælp af kompetencekortene samt refleksionsark bliver det muligt at vurdere, om den uddannelsessøgende læge på et tilstrækkeligt højt niveau har eller ikke har erhvervet alle de delkompetencer, der er nødvendige for en godkendelse af hver konkretisering og i sidste ende den endelige samlede kompetence-godkendelse på www.logbog.net. Det forventes at den uddannelsessøgende i god tid inden vejledermøde fremsender begrundelse for, hvorfor man har opnået delkompetencer (fx i form af refleksionsarket).

Der findes på <http://www.danskselskabforfolkesundhed.dk/Målbeskrivelse> ark til udfyldelse i forbindelse med hhv. introduktionssamtale, justeringssamtale og slutevalueringssamtale.

Den uddannelsessøgende læge får i forbindelse med den strukturerede vejledersamtale mulighed for, med udgangspunkt i refleksionsark, portefølje, at fremlægge sine egne overvejelser/refleksioner over opgavehåndteringen, herunder egen rolle og indsats, hvilket bidrager til læringen.

Nedenfor beskrives kort, hvordan læringsmetoderne anvendes og kompetencevurderingen foregår på det enkelte ansættelsessted, og hvem skal foretage kompetencevurderingen.

Uddannelsesvejledning

Under ansættelser i I-stilling skal der gives konkret, individuel uddannelsesvejledning som anført i målbeskrivelsen. Vejledningen gives af den person, der af den uddannelsesansvarlige overlæge er udpeget til vejleder. Uddannelsesvejledningen foregår på de enkelte uddannelsessteder. Vejledersamtaler forventes at finde sted hver 3. måned samt efter behov.

Hovedvejleder

En vigtig del af speciallægeuddannelsen er den uddannelsessøgendes mulighed for vejledning, refleksion og sparring undervejs. Derfor skal alle uddannelsessøgende tildeles en hovedvejleder. Som udgangspunkt kan læger på et højere uddannelsesniveau end den uddannelsessøgende udpeges til hovedvejleder.

Hvis uddannelsen ikke forløber planmæssigt i henhold til uddannelsesprogrammet og uddannelsesplanen, har hovedvejlederen pligt til at forsøge at afhjælpe den uddannelsessøgendes problem. Ved utilfredsstillende forløb er både den uddannelsessøgende og hovedvejlederen forpligtet til at orientere den uddannelsesansvarlige overlæge jf. Sundhedsstyrelsens Vejledning om Kompetencevurdering (se 'Links').

Uddannelsesansvarlige overlæge (UAO)

Den uddannelsesansvarlige overlæges opgaver er ikke præciseret eller afgrænset i bekendtgørelser eller lignende. Nedenstående skal alene ses som anbefalinger til både uddannelsessøgende, afdelingsledelser og de uddannelsesansvarlige overlæger:

- Fordele uddannelsesopgaver
- Sikre at uddannelse og arbejdstilrettelæggelse sammentænkes
- Udarbejde og revidere introduktionsmateriale og uddannelsesprogrammer og sikre, at den uddannelsessøgende modtager det
- Udvælge vejledere og tildele den uddannelsessøgende en hovedvejleder
- Sikre at de formaliserede uddannelsesplaner udarbejdes og at uddannelsessamtaler gennemføres
- Attestere gennemførte uddannelseselementer
- Rådgive om videreuddannelse og karriereplanlægning
- Inspirere til relevante videnskabelige aktiviteter
- Udvikle og kvalitetssikre iværksatte uddannelsesfunktioner
- Sikre og udføre evaluering af afdelingens uddannelse af uddannelsessøgende, og at der følges op på disse evalueringer.

Godkendelse af kompetencer

Så vidt muligt skal kompetencerne i målbeskrivelsen godkendes af en speciallæge i samfundsmedicin. Man kan godkende kompetencer, hvis man er på et højere uddannelsesniveau og er udpeget af UAO.

Er der kompetencer, der ikke kan opnås på ansættelsesstedet, skal der (så vidt muligt inden for de første tre måneder af opholdet) træffes aftale med andre ansættelsessteder om fokuseret ophold, så kompetencerne kan opnås dér.

Det er op til den uddannelsessøgende, vejlederen og UAO i fællesskab at lægge en plan, hvis et uddannelsesforløb ikke forløber hensigtsmæssigt. Hvis der ikke kan rettes op på uddannelsesforløbet skal sekretariatet for lægelig videreuddannelse kontaktes mhp. rådgivning.

Karrierevejledning

Karrierevejledning indgår som et væsentligt element i lægers videreuddannelse og skal være med til at sikre, at lægen foretager det bedste valg i forhold til muligheder og kompetencer inden for den fastsatte tidsramme i den lægelige videreuddannelse.

Videreuddannelsesregionen tilbyder den uddannelsessøgende læge information om, hvor og hvordan han/hun kan få yderligere oplysninger om de enkelte specialer, herunder relevante hjemmesider og faglige profiler.

Obligatoriske kurser og forskningstræning

Specialespecifikke kurser

Der er ikke obligatoriske specialespecifikke kurser i I-stillingerne.

Generelle kurser

Under I-stillingen skal gennemføres et 2-dages kursus i 'Pædagogik 2 (Vejledning)'. Den uddannelsessøgende skal selv holde sig orienteret om tilmelding. For yderligere information henvises til det regionale videreuddannelsessekretariats hjemmeside og Sundhedsstyrelsens hjemmeside.

NB! Tidligere var Sundhedsvæsnets Organisation og Ledelse 1 (SOL1) en del af I-stillingen. Det er nu en del af H-forløbet.

Derudover må det individuelt aftales med vejlederen, hvad der er muligheder og interesse for fx kurser i patientsikkerhed, forvaltningsret, offentlighedslov eller projektarbejde.

Uddannelsesplan

Den uddannelsessøgende skal med udgangspunkt i uddannelsesprogrammet sammen med hovedvejlederen udarbejde en individuel uddannelsesplan, hvor de konkrete arbejdsopgavers sammenhæng med målbeskrivelsen gøres klart. Uddannelsesplanen kan justeres efter behov.

Kvalitetsudvikling af speciallægeuddannelsen

Det Nationale og de Regionale Råd for lægers Videreuddannelse skal sikre høj kvalitet i den lægelige videreuddannelse. Til løsning af denne opgave anvender Det regionale Råd de uddannelsessøgendes evaluering af afdelingerne samt inspektorrapporter ligesom man drøfter uddannelsesmæssige spørgsmål med repræsentanter fra specialet i de regionale specialespecifikke uddannelsesråd, hvor specialets postgraduate kliniske lektor (PKL) er formand og de uddannelsesansvarlige overlæger samt en uddannelsessøgende er medlemmer.

Evaluer.dk

Evaluer.dk er det site, hvor de uddannelsessøgende skal evaluere deres uddannelsesforløb. Læger i I-forløb skal via UAO sikre, at de tilmeldes.

Ved afslutning af hvert delforløb skal den uddannelsessøgende besvare spørgsmål om uddannelsesprogrammet, gennemførelse af uddannelsesplan og uddannelsesstedet og dets læringsrammer. Den uddannelsessøgende modtager log-in via mail fra Videreuddannelsessekretariatet.

Det Regionale Råd for Lægers Videreuddannelse offentliggør de uddannelsessøgendes evalueringer af uddannelsesstederne. Alle kan tilgå (anonymiserede) resultater af evalueringerne via www.evaluer.dk med angivelse af et gennemsnit af alle evalueringer på det givne uddannelsessted. UAO, Videreuddannelsessekretariatet samt PKL har adgang til at se enkeltevalueringer og prosatekst om uddannelsesstederne. Det forventes at afdelingerne løbende anvender disse evalueringer i arbejdet på at forbedre den lægelige videreuddannelse.

Inspektorordningen

Inspektorordningen har til formål at bidrage til kvalitetssikring og kvalitetsudvikling af den lægelige videreuddannelse på uddannelsesafdelingerne på landets sygehuse. Afdelinger skal besøges minimum hvert fjerde år, hvis ikke særlige forhold gør sig gældende.

Oplever den uddannelsessøgende et utilfredsstillende uddannelsesforløb kan man søge om at få afdelingen vurderet ved et inspektorbesøg. Anmodningen skal rettes til Sundhedsstyrelsen.

I praksis fungerer ordningen ved, at to inspektorer aflægger et besøg på en uddannelsesafdeling. Forud for besøget udfærdiger afdelingen en selvevalueringsrapport med en analyse af uddannelsesfunktionen og miljøet på afdelingen. På baggrund af rapporten gennemfører inspektorerne kvalitative interview med relevante personalegrupper. Inspektorerne analyserer samtidig afdelingens rutiner og procedurer, der er relevante for afdelingens uddannelsesfunktion og miljø og udarbejder en inspektorrapport. Rapporten inkl. aftale med indsatsområder forelægges afdelingen til godkendelse og underskrift. Aftalen skal omfatte løsningsforslag til udvikling og forbedring af uddannelsesfunktion og miljø og indeholder en handlingsplan og tidshorizont. Ved opfølgende besøg revurderes afdelingen med fokus på indsatsområderne. Efter et inspektorbesøg offentliggøres en rapport fra inspektorernes besøg.

Inspektorerne er typisk speciallæger og uddannelsessøgende fra specialet, der via de videnskabelige selskaber kan deltage i inspektorordningen.

Det Regionale Råd for Lægers Videreuddannelse skal løbende og i samarbejde med afdelingens UAO, specialets PKL og uddannelsesrådet vurdere den enkelte afdelings egnethed som uddannelsessted på baggrund af inspektorrapporterne.

Postgraduat Klinisk Lektor (PKL)

PKL har som opgave at sikre rådgivning i forbindelse med uddannelsesplanlægning og regional kursusaktivitet, ligesom PKL har en rådgivende funktion, når eventuelle problematiske uddannelsesforløb skal tackles. PKL er formand for det regionale uddannelsesråd for samfundsmedicin.

Uddannelsesrådet for samfundsmedicin

Uddannelsesrådet for samfundsmedicin under det Regionale Råd for Lægers Videreuddannelse drøfter spørgsmål om kvaliteten af videreuddannelsen på de uddannelsessteder, der indgår i den samfundsmedicinske uddannelse i regionen. Uddannelsesrådet består af de uddannelsesansvarlige overlæger i specialet i regionen, en uddannelsessøgende i specialet (udpeget af DASAMS), en yngre læge i specialet (udpeget af Yngre Læger) samt specialets lokale PKL. En medarbejder fra Videreuddannelsessekretariatet varetager sekretariatsfunktionen.

Uddannelsesrådet for samfundsmedicin i Videreuddannelsesregion Øst holder møde minimum to gange årligt.

Links

Dansk Selskab for Samfundsmedicin (DASAMS): <https://www.dasams.dk/>

DASAMS's materiale om speciallægeuddannelsen: <https://www.dasams.dk/speciallaegeuddannelsen/>

Her findes bl.a.

- Målbeskrivelse
- Beskrivelse af lærings- og kompetencevurderingsmetoder
- Skabelon til introduktionssamtale
- Skabelon til justeringssamtale
- Skabelon til slutevalueringssamtale
- Kompetencekort til introduktionsuddannelsen
- Kompetencekort til hoveduddannelsen
- Kursusmål for specialespecifikke kurser
- Kursusmål for forskningstræning
- Vejledning til 360-graders evaluering af H4 Teamleder
- Vejledning til opbygning af portefølje

Den regionale lægelige videreuddannelse inkl. oversigt over PKL og kurser: www.laegeuddannelsen.dk

Sundhedsstyrelsens beskrivelse af kompetencevurdering:

<https://www.sst.dk/da/udgivelser/2013/kompetencevurderingsmetoder---en-oversigt>

Lægeforeningens karriererådgivning: <https://www.laeger.dk/karriere-og-uddannelse-yngre-laeger>

Den elektronisk logbog for speciallægeuddannelsen: <https://secure.logbog.net/login.dt>

Site for evaluering af uddannelseselementer i speciallægeuddannelsen: <https://www.evaluer.dk/>

Vejledning om uddannelsesprogrammer i den lægelige videreuddannelse:

<https://www.retsinformation.dk/Forms/R0710.aspx?id=121160>

Bilag 1: Beskrivelse af uddannelsesvejledningen på ansættelsesstedet

Den uddannelsesansvarlige overlæges funktioner

Den uddannelsesansvarlige overlæge (UAO) er sammen med afdelingsledelsen ansvarlig for Socialmedicinsk Centers (SC) videreuddannelse af uddannelsessøgende læger. Dette indebærer, at videreuddannelsen ved SC som minimum opfylder målbeskrivelsen for det pågældende uddannelseselement. UAO har ansvaret for, at der udarbejdes uddannelsesprogrammer i forbindelse med ansættelse, at disse justeres efter behov, og at de efterleves.

Herudover skal UAO sikre, at samtlige uddannelsessøgende læger, får tildelt en hovedvejleder, og at hovedvejledere oprettes i Logbog.net. UAO skal tilsvarende sikre, at læger i introduktionsstilling oprettes i evaluer.dk.

UAO er sammen med hovedvejlederen ansvarlig for, at introduktions-, justerings- og slutevalueringssamtalerne gennemføres og skal sammen med afdelingsledelsen sikre grundlaget for uddannelsesplanens gennemførelse. Desuden er den enkelte uddannelseslæge ansvarlig for at udforme og løbende revidere den individuelle uddannelsesplan gældende for uddannelsesforløbet ved SC. Den uddannelseskoordinerende uddannelseslæge (UKUL) ved SC samarbejder med UAO omkring varetagelse af de uddannelsessøgende lægers interesse.

Materiale vedrørende lægeuddannelse ved SC findes på afdelingens lokale P-drev under mappen Uddannelseslæger. Her findes også fx funktionsbeskrivelser for UAO, UKUL og hovedvejleder.

P:\BFH\SOCMED\H. Uddannelse og kompetenceudvikling\H1. Læger

Rammer for tildeling af vejleder

Afdelingsledelsen er i samråd med UAO ansvarlig for at uddannelsessøgende læger tildeles vejledere. Tildeling af hovedvejleder finder sted inden ansættelsens påbegyndelse og det tilstræbes, at hovedvejleder er speciallæge eller i hoveduddannelse i samfundsmedicin. Hvis hovedvejlederen ikke har et opdateret vejlederkursus, tilmeldes vedkommende kurset. UAO er som udgangspunkt ikke selv hovedvejleder. Det tilstræbes, at den uddannelsessøgende og hovedvejleder har nogle arbejdsområder fælles.

Hovedvejlederens funktioner og rammer for uddannelsesvejledning

Indenfor de første fire uger af ansættelsen udarbejder uddannelseslægen – i samråd med hovedvejlederen – sin individuelle uddannelsesplan. Uddannelsesplanen udarbejdes på baggrund af en skabelon herfor (se materiale under mappen Uddannelseslæger på P-drevet). Planen, der sammen med kompetencekortene, danner grundlag for uddannelsessamtalerne, justeres løbende. Uddannelsesplanen sendes til UAO. Ved justeringssamtaler fremsendes uddannelsesplanen til UAO med fremhævede ændringer. Der afholdes introduktionssamtale og slutevalueringssamtale samt et antal justeringssamtaler. Individuelle uddannelsesplaner samt skemaer fra introduktions, justerings, og slutevalueringssamtaler gemmes i logbog.net. Som udgangspunkt afholdes samtale mindst hver 2. måned. Herudover afholdes 6 gange årligt fælles uddannelseslægemøder med UKUL og UAO med henblik på at drøfte uddannelse og evt. generelle uddannelsesmæssige problemstillinger. UKUL indkalder til disse møder. Der tilbydes desuden individuel karriererådgivning ved hovedvejleder og UAO.

Efterhånden som uddannelseslægen opnår de enkelte kompetencer, godkendes disse af hovedvejlederen. Kompetencer kan godt opnås i et samarbejde mellem uddannelseslægen og andre ansatte i afdelingen. Hovedvejlederen sikrer i så fald, at kravene, jf. kompetencekort, er opfyldt, og godkender kompetencen i

Logbog.net. Ved afslutning på uddannelsesforløbet skal UAO godkende tidsmæssig attestat i Logbog.net. Såvel den uddannelsessøgende læge som hovedvejledere er forpligtede til at orientere UAO, hvis de ikke finder forløbet tilfredsstillende eller er usikre på formelle krav til uddannelsesforløbet. Ved uddannelsen af læger ved SC er et centralt punkt mesterlære både i undersøgelse og udredning af patienter, men også i forbindelse med rollen som sundhedskoordinator. Ved uddannelsen lægges vægt på de 7 lægeroller og på, at der arbejdes på og reflekteres over de fire niveauer indenfor samfundsmedicin (individ, gruppe, organisation og samfund). Der lægges vægt på en støttende og anerkendende tilgang, selvstændighed og selvstændigt initiativ. Hertil lyst til at lære, eget ansvar samt en professionel og åben dialog om, hvad der fungerer og hvad der skal forbedres ikke mindst en løbende progression i forhold til uddannelsesplanen. Lægen oplæres bl.a. vha. følgende 5 grundprincipper:

1. VIDEN: kan lægen gengive og forklare, det der er lært fx ved samtalen med patienten og ved supervision af anden læge samt ved den tværfaglige kliniske konference?
2. FÆRDIGHEDER: kan lægen bruge det lærte til at udarbejde en journal ud fra den bio-psyko-sociale model og en LÆ275 og fremlægge sagen ved den tværfaglige kliniske konference? Og ved et rehabiliteringsmøde? Kan lægen kommunikere?
3. FORSTÅELSE: kan lægen forklare og analysere sammenhænge i og konsekvenser af det lærte stof fx ved en tværfaglig klinisk konference og på sigt ved et rehabiliteringsmøde i kommunen? Og forstår lægen at samarbejde med andre fagligheder i afdelingen og ved rehabiliteringsmøder?
4. ANVENDELSE: kan lægen bruge det lærte og udvikle dette ved de kommende socialmedicinske journaler og ved de kommende rehabiliteringsmøder, men også i andre sammenhænge fx som minivejleder for en nyansat uddannelseslæge ved SC? Og ved det fremtidige lægevirke på en anden afdeling? Der lægges også vægt på at uddannelseslægen selv reflekterer over, hvilke kompetencer denne opnår i afdelingen i forhold til de 7 lægeroller og de 4 samfundsmedicinske niveauer.
5. EVALUERING MED GODKENDELSE AF UDDANNELSESFORLØBET I SC: Kan lægen efter evaluering af uddannelsesforløbet i afdelingen (som typisk varer 12 måneder, ellers 6 eller 18 måneder) få godkendt uddannelsesforløbet i henhold til gældende retningslinjer.

Ved fælles hovedvejledermøde hver 2. måned benyttes en model for struktureret evaluering – generel vurdering – hvor samtlige uddannelseslæger evalueres (modellen findes i uddannelsesmappen på p-drevet). Det er hovedvejleders opgave at sikre at evalueringen bliver udført samt at uddannelseslægen får relevant tilbagemelding.

Bilag 2: Beskrivelse af uddannelsesstedet

Beskrivelse af afdelingen

Socialmedicinsk Center (SC) blev grundlagt i 2012 som et regionalt projekt til etablering af et socialmedicinsk specialeområde i Region Hovedstaden. SC blev først organiseret som et afsnit under Arbejds- og Miljømedicinsk Afdeling, men fremstår i dag som et selvstændigt center såvel ledelsesmæssigt som økonomisk. SC dækker hele Region Hovedstaden, som består af 29 kommuner. SC består af Socialmedicinsk klinik, Center for Voldsramte og Center for Komplekse Symptomer. Uddannelseslæger arbejder primært i Socialmedicinsk klinik. I 2013 betød den ændrede lovgivning om førtidspension, fleksjob og ressourceforløb, at de fem regioner i Danmark skulle levere sundhedskoordinatorer til de kommunale rehabiliteringsteams samt levere kliniske socialmedicinske udredninger til kommunerne. Denne opgave blev i Region Hovedstaden placeret i SC på Frederiksberg Hospital. Opgavetilførslen betød, at centeret ekspanderede voldsomt i perioden 2013 til 2016. I 2012 var der 8 fastansatte i SC og i 2022 består SC af 101 medarbejdere og et antal eksternt tilknyttede speciallægekonsulenter som indgår i gruppen af sundhedskoordinatorer. Personalegruppen omfatter flere fagområder, der primært relaterer sig til rehabilitering og arbejdsfastholdelse.

For flere detaljer om SC henvises til Personalehåndbogen.

Afdelingen er også beskrevet på internettet: <https://www.frederiksberghospital.dk/socialmedicinsk-enhed/Sider/default.aspx>

Visionen i SC er at hjælpe alle borgere, der kommer i afdelingen, til at føle sig hørt og hjulpet. SC ønsker dertil at være en god samarbejdspartner således, at kommunerne og andre bliver i stand til at give borgerne de relevante tilbud fx på det arbejdsmarkedsrettede område eller indenfor KRAM-faktorer. SC ønsker også at samarbejde med fx praktiserende læger og hospitalsafdelinger mv for at hjælpe med de patienter, som har vanskelige socialmedicinske problemstillinger. Missionen er, at SC skal være et videnscenter for socialmedicin.

Det overordnede mål i SC er at sikre høj kvalitet og ensartethed i behandlingen af borgere og patienter. Vi deltager i uddannelsen af speciallæger i samfundsmedicin, dvs. læger som ønsker at arbejde indenfor offentlige og private institutioner fx ved de socialmedicinske regionale afdelinger, Sundhedsstyrelsen, forvaltninger og internationale organisationer fx WHO. Den uddannelsessøgende læge er under supervision ansat i en introduktionsstilling eller i en hoveduddannelsesstilling, sideløbende med en teoretisk uddannelse, jævnfør retningslinjer for speciallægeuddannelsen, www.sst.dk.

Der er to hovedretninger inden for samfundsmedicin: Socialmedicin og administrativ medicin. På SC, Frederiksberg Hospital, Region Hovedstaden, uddanner vi læger indenfor den socialmedicinske gren af det samfundsmedicinske speciale. Afdelingen har regionsfunktionen i socialmedicin.

Uddannelsesstedets funktion og opgaver

I afdelingen deltager lægen i udarbejdelse af socialmedicinske journaler, lægefaglige konferencer og evt. forskning mv. Eksternt virker lægen som sundhedskoordinator ved rehabiliteringsteammøder i kommunerne med henblik på at sikre borgeren optimale muligheder for at kunne genvinde og forbedre funktionsevnen. Hensigten er at hjælpe udsatte borgere tilbage til arbejdsmarkedet på ordinære forhold eller efter en konkret vurdering fx til ressourceforløb, flexjob eller førtidspension.

Uddannelseslægens funktion og opgaver

Det forventes, at introduktionslægen har ca. 2 opgaver per uge, fx én patient i klinisk funktion og ét rehabiliteringsmøde i en kommune. Dertil kommer de såkaldte ekstra-uddannelsesopgaver, som defineres nærmere ved ansættelsesstart med afsæt i den enkelte uddannelseslæges kompetencer, ønsker og uddannelsesplaner mv. Ekstra-uddannelsesopgaverne kan fx være kurser, forskning, fokuseret ophold, it-opgaver, vejledninger mv.

Det primære fokus i starten af ansættelsen er, at uddannelseslægen lærer at kunne udrede en socialmedicinsk patient ud fra den bio-psyko-sociale model, da resultatet af undersøgelsen kommer til at indgå ved et rehabiliteringsmøde i en af de 29 kommuner, der er i Region Hovedstaden. Sekundært er der fokus på oplæring i sundhedskoordinator (SK) funktionen mhp. at kunne deltage i rehabiliteringsmøder. Endelig er der fokus på ekstra-uddannelsesopgaver på baggrund af individuel drøftelse med uddannelseslægen. For detaljeret beskrivelse af opgaver og udførelse heraf henvises til "Håndbog for uddannelseslæger i SC" kapitel 2.

Efter ca. 2 måneders ansættelse og såfremt lægen vurderes som egnet af vejleder og af den uddannelsesansvarlige overlæge (UAO), indgår uddannelseslægen nu efter oplæring som sundhedskoordinator dvs som læge ved rehabiliteringsmøder i kommunerne. Uddannelseslægen sendes kun ud som sundhedskoordinator til de tværfaglige møder i kommunerne, såfremt lægen kan mestre det kliniske arbejde tilstrækkeligt til at kunne fungere som sundhedskoordinator. Lægen skal fremstå reflekterende og lyttende – med læring for øje – når der kommer inputs fra andre fagligheder både ved supervision og under konferencer. Herved sikres tilstrækkelig kvalitet i de ofte komplekse patientsager. Uddannelseslægen skal inden udsendelsen som sundhedskoordinator, have kendskab til den bio-psyko-sociale model og de typiske diagnoser som ses i afdelingen, dvs. de sygdomme som rammer mennesker, som står udenfor arbejdsmarkedet. Det kan være forskellige psykiske sygdomme som fx depression, angst, personlighedsforstyrrelser, PTSD, skizofreni. Men der er også forskellige fysiske sygdomme som fx hjerneskade, kroniske smerter i bevægeapparatet, lungesygdommen KOL samt overvægt. Kendskab til fx funktionelle lidelser og KRAM-faktorer er også relevant.

Undervisning i afdelingen

Formaliseret uddannelse i afdelingen er koncentreret omkring undervisningsseancer om fredagen. De alternerer med journal club. Ydermere er der fællesundervisning for hele afdelingen hver 4.-6. uge med tværfaglige oplæg.

Det forventes af uddannelseslægerne underviser indenfor kendte kompetenceområder samt efter fokuserede ophold eller konferencer.

Den uddannelsessøgende samarbejdspartnere

Uddannelseslæger arbejder under ansættelsen sammen med de øvrige læger i SC, afdelingens psykolog, socialfaglige, sekretærer og fysioterapeuter. Herudover arbejder uddannelseslægen sammen med sagsbehandlere, mødeledere og øvrigt kommunalt ansatte ved rehabiliteringsmøderne i kommunerne.

Afdelingens kernepensum

Overordnet omkring jobafklaring, sygedagpenge, fleksjob, førtidspension etc.:

- www.lægehåndbogen.dk Søg på "Social Medicin".

Lov om kompensation til handicappede i erhverv, aktiv beskæftigelsesindsats, sygedagpenge, aktiv socialpolitik og social pension:

- www.cabiweb.dk/lovstof/
- www.retsinformation.dk
- <https://star.dk> (Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekruttering)

Sygdomsspecifikke oplysninger og vejledninger

Vejledninger for behandlingsforløb, prognose for kardiologiske diagnoser såsom hjertesvigt, takykardier, iskæmisk hjertesygdom, medfødt hjertesygdom etc:

- www.cardio.dk NBV- Den nationale kardiologiske behandlingsvejledning.

Vejledning for behandlingsforløb, prognose etc for endokrinologiske lidelser:

- www.endocrinology.dk NBV- Den nationale endokrinologiske behandlingsvejledning.

Vejledning for behandlingsforløb, prognose, osv for reumatologiske lidelser:

- www.danskreumatologi.dk NBV – Den nationale reumatologiske behandlingsvejledning.

Oplysninger om behandling af funktionelle lidelser i Region Hovedstaden:

- <https://www.frederiksberghospital.dk/socialmedicinsk-enhed/center-for-komplekse-symptomer/Sider/Center-for-Komplekse-Symptomer.aspx>

Vejledning for behandlingsforløb for psykiatriske lidelser:

- www.dpsnet.dk/publikationer/guidelines

Pakkeforløb for cancer, andre somatiske lidelser, psykiatriske diagnoser:

- www.sundhed.dk Under ”Almen praksis region H”, søg på pakkeforløb

Mere omfattende vejledninger til behandlingsforløb:

- www.dsam.dk Gå ind på ”Vejledninger”.
- www.armoni.dk

Afdelingens forskningsopgaver og uddannelseslægenes mulighed for at deltage

Den forskningsansvarlige overlæge er ansvarlig for forskning i afdelingen og den forskningsansvarlig yngre læge har i henhold til funktionsbeskrivelsen, også opgaver relateret til forskningen i SC.

Publikationslister samt en liste over igangværende forskningsprojekter inkl. links til disse og andre projekter ved SC opdateres jævnligt på afdelingens P-drev: P:\BFH\SOCMED\G. Forskning og udvikling\

Den forskningsansvarlige yngre læge og den forskningsansvarlig overlæge reviderer og udarbejder materiale indenfor forskningsområdet for fx at sikre, at uddannelseslægerne på skift, fremlægger publicerede forskningsartikler eller lignende i afdelingen cirka 10 gange om året ved afdelingens Journal Club.

Den forskningsansvarlige yngre læge og den forskningsansvarlig overlæge reviderer og udarbejder materiale indenfor forskningsområdet for fx at sikre, at uddannelseslægerne på skift, fremlægger publicerede forskningsartikler eller lignende i afdelingen ved afdelingens Journal Club.

Bilag 3: Individuel uddannelsesplan

Uddannelsesplanen udarbejdes jf. <https://www.retsinformation.dk/Forms/R0710.aspx?id=121159>